

SLOVENSKI NAROD.

Inhaja vsak dan srečer izvzemši nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati na avstro-ugarsko dežele za vse leto 25 K., saj pol leta 13 K., za četrt leta 6 K. 50 h., za en mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano z pošiljanjem na dom za vse leto 34 K., saj pol leta 12 K., saj četrt leta 6 K., saj en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača saj vse leto 22 K., za pol leta 11 K., saj četrt leta 5 K. 50 h., za en mesec 1 K. 90 h. — Za Nemško celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo bres istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za omamila se plačuje od petorostope peti-vrste po 14 h., če se oznamila tiska enkrat, po 12 h., če se tiska dvakrat in po 10 h., če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se isvoči frankovati. — Rokopisi se ne vratajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knaflovičih ulicah št. 5. — Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Deželnozborska volilna reforma.

Poročevalc ustavnega odseka bo podal v prvi seji deželnega zboru o najnem predlogu poslancev dr. Šusteriča, dr. Tavčarja in barona Schwegla in tovarišev glede sprememb deželnega reda in deželnozborskega volilnega reda tale referat:

Visoki deželni zbor!

V seji dne 27. marca 1908 so stali poslanci dr. Šusterič, dr. Tavčar, baron Schwigel in sodruži najni predlog:

»Deželni zbor skleni:

Deželni red in deželni volilni red se imata spremeniti v tem smislu, da se omogoči vsem slojem prebivalstva sodelovanje pri deželnem zakonodaji in upravi.«

Zbornica je predlogu priznala najnost in ga odkazala ustavnemu odseku v predposvetovanju.

V odseku, ki je bil z zakonom z dne 23. aprila 1908 dež. zak. št. 10 proglašen permanentnim, se je doseglo v stvari popolno sporazumljene vseh strank. Sad tega sporazumljena sta priložena zakonska načrta o spremembah deželnega reda in deželnozborskega volilnega reda.

Reforma, ki je izražena v teh dveh načrtih, se ne sme presojati toli iz načelnega, nego iz stališča politične oportunitete.

Gotovo je v veliko korist deželi, da se tako važna in globoko segajoča reforma, ki utegne spremembi celo strankarsko konfiguracijo deželnega zboru in dati nove impulze javnemu razvoju v kranjski vojvodini, izveden v popolnem soglasju vseh strank. To soglasje pripomaga, da je reforma postulat splošne pravne zavesti. To je isti moment, ki daje predloženi reformi odločilno vrednost in ki jo sam po sebi opravičuje in utemeljuje.

Glavne točke predlagane reforme, v razmerju proti sedaj veljavnim zakonom, so:

1. Ustanovitev splošnega volilnega reda z 11 mandati.

2. Pomnožitev deželnega odbora z enim prisrednikom, ki ga volijo poslanci splošnega volilnega razreda.

3. Pomnožitev ljubljanskih mandatov v volilskem razredu mest in trgov od 2 na 4.

4. Ločitev Ribnice od volilnega okraja Kočevje-Ribnica in priklipitev k volilnemu okraju slovenskih dolenskih mest v volilskem razredu mest in trgov.

Iz sprememb ad 1. in 2. sledi, da

bude deželni zbor v bodoče štel 50 članov (doslej 37).

K posameznim točkam se še priponni:

Ad 1. V tej točki leži težišče celne reforme.

Po splošnem volilnem razredu pride v volilni zistem našega deželnega zboru vsaj deloma moderno načelo splošne in enake volilne pravice do veljave.

Dosegel se je v tem pogledu maksimum, ki je v današnjih razmerah sploh dosegljiv. To kaže tudi primerna s številom mandatov splošnega volilnega razreda v drugih deželah, ki relativno zaostaje bistveno za številom, ki ga predlaga ustavni odsek za naš deželni zbor.

Aktivna volilna pravica v splošnem volilskem razredu je po načrtu identična z državnozborsko volilno pravico — gotovo najpravilnejša rešitev tega vprašanja.

Kar se tiče razdelitev okrajev v splošni skupini, je odsek sprejel pravilno načelo teritorialne razdelitve na 11 okrajev, kajih vsak voli enega poslanca. Prvega teh okrajev tvori (kakor za državni zbor) glavno mesto Ljubljana — drugih 10 okrajev pa se tudi krije z državnozborskimi volilnimi okraji, razen onih sprememb, koje provzroča okolnost, da se ni ustvaril, kakor za državni zbor, poseben nemško-naroden kočevski mandat.

Tabela zdaj kaže velikost posameznih volilnih okrajev po prebivalstvu in številu volilcev.

Ad 2. Dotiranje splošnega volilnega razreda s posebnim mandatom v deželnem odboru pomenja konsekventno uveljavljenje demokratičnega načela v deželnem samoupravi — v kolikor je to v današnjih razmerah sploh mogoče.

Ad 3. Od 11 okrajev splošne skupine ima le prvi, obstoječ iz ljubljanske občine, mesten značaj. Ostalih 10 volilnih okrajev je pretežno kmečkega značaja, tako da bode v bodoče kmečko prebivalstvo samo zase odločevalo o večini v deželnem zboru: K 16 poslancem kmečkih občin se pridruži 10 poslancev splošne skupine iz pretežno kmetijskih okrajev, skupaj 26 poslancev, to je absolutna večina nove zbornice.

Naravno je, da so v očigled temu zahtevali mestni poslanci, da se tudi nekoliko ojači meščansko zastopstvo, in sicer na ta način, da se ustvarita dva nova ljubljanska mandata v volilskem razredu mest in trgov. Kompromisnim potom se je tej zahtevi ustreglo, ker se je s to koncesijo osigurala volilna reforma in

zajamčil povratek normalnih razmer v naši deželni zakonodaji in upravi. Uvaževalo se je tudi, da ima Ljubljana v razmerju z drugimi mesti in trgi najmanj poslancev. Pomnožitev ljubljanskih mandatov ustvarja pravilnejše razmerje v okviru volilnega razreda mest in trgov.

Štev. volil. okr.	Sodni okraj	Občine	Število prebivalstva v zadnjem končnem dež. I. 1900	Število volilcev pri določenih volilnih mestih majec I. 1907.
1.	Ljubljana	Ljubljana	36'5	6.898
2.	Ljubljana	Vse raz. občine Ljublj.	44'7	8.154
3.	Radovljica Kranjska gora Tržič	vse	19'8 9'6 7'1 36'5	4.198 2.537 1.387 8.122
4.	Kranj Škofjeloška	vse	22'5 23'4 45'9	4.212 4.284 8.496
5.	Kamnik Brdo	vse	24'— 16'— 40'—	4.670 3.011 7.681
6.	Vrhnik Logatec Idrija Cerknica	vse	15'1 7'2 16'2 8'6 47'1	2.832 1.371 3.458 1.695 9.356
7.	Postojna Senožete II. Bistrica Vipava Lož	vse	13'— 5'5 11'2 12'— 8'3 50'0	3.026 1.322 3.002 2.954 1.739 12.043
8.	Litija Višnja gora Radeče	vse	23'1 12'8 9.— 44'9	4.323 2.388 1.597 8.308
9.	Krško Kostanjevica Mokronog Trebnje	vse	16'8 12'8 14'6 10'1 54'3	3.252 2.525 2.520 1.914 10.211
10.	Kočevje Velike Lašče Ribnica Žužemberk	vse	19'4 9'5 13'3 10'5 52'7	3.731 2.387 1.740 1.918 9.776
11.	Novo Mesto Črnomelj Metlika	vse	28'2 15'5 10'7 54'4	5.520 2.549 1.761 9.830

Zato odpre oči in vnovič zakliče: »Lenka!«
Zasliši, da se je nekdo zasmehjal na lestvi, in Nace se popolnoma zbuđi in skoči pokonci.
»Lenka, ali si res ti?«
Skoči k odprtini, in pod njim se zasmehje in zakliče vesel desliški glas: »Pojdi za meno! Ne upam k tibil!«
Fant skoči po lestvi navzdol in bela krila trepetajo pred njim, Lenka se mu umika in teče čez vrt, in Nace gre za njo. Nenadoma planetna drug drugemu v narocije in se objema.
»Lenka, ali si res moja?«
Ali zdaj se je v dekletu vzbudila klubovalnost, udari ga po licih in zmaje z glavo:
»Nisem ne!«
Prime ga z obema rokama za lice in kliče: »Nisem ne! Nisem ne!«
A ne utegne govoriti, zakaj njeni ustne so že žene, in vsa se vsesa žnjimi v njegove. Fant jo drži objeto in stiska nase, vzdigne jo in hodi žno po vrtu.
»Ti punca ti, ali res misliš, da te maram! Objema jo in se ves trese sreče in veselca.
»Ti punca ti!«
A vsenaokoli je noč, tiha noč, žive duše ni, le dva mlada zaljubljenca hodita po vrtu in grulita in

Vsled pomnožitve ljubljanskih cenzus-mandatov se je pokazala potreba, razdeliti Ljubljano v dva volilna okraja, kajih vsak voli po dva poslance v voiilskem razredu mest in trgov.

V to svrhu se razdeli Ljubljana v severno in južno polovico po idealni črti od mestne hiše do Švicarije.

Južno polovico tvorijo II. (St. Jakobski) III. (Dvorski) in V. okraj (Predkraji) s skupaj 17.910 civilnimi prebivalci; severno polovico pa tvorijo I. (šolski), IV. (kolodvorski) in VI. okraj (Vodmat) s skupaj 16.045 civilnimi stanovniki.

Pri tej razdelitvi je upoštevano število prebivalstva in pa davčna moč.

Kar se tiče števila prebivalstva, je južna polovica le za približno 2000 ljudi močnejša od severne, razlike, ki gotovo ni velika. Pri tem je treba še pomisliti, da so pri numerično močnejši polovici poljedelski sloji trnovski, krakovski in barjanski, ki plačujejo veliko manjši davek, kot sicer ljubljansko stanovništvo. Tudi je uvaževati, da je v severni polovici mesta dokaj več industrije, ko v južni.

Prvi (šolski) okraj paralizuje drugega (sentjakobskega), četrти (kolodvorski) vsled večje industrije tretjega (dvorskega) po prebivalstvu za 1800 prebivalcev močnejšega. Peti in šesti okraj bistva ne izpreminjata. Res, da ima IV. okraj 3075 prebivalcev, peti pa le 1639; pomislišti je pa treba, da je med 3075 stanovniki šestega okraja okroglo 600 bolnikov civilne bolnice, ki pri volitvi ne pridejo v poštev.

Ad 4. Ločitev Ribnice od Kočevja se je izvršila vsled obojestranske želje.

Po tej ločitvi se Ribnica naravnoma ni mogla priklopiti drugam, nego slovenskim dolenskim mestom.

Posebe omemnjati je končno še prehodne določbe, glasom katerih se deželni zbor, ko predlagana reforma postane zakon, ne razpusti, temveč le spopolni s tem, da se izvolijo poslanci splošnega volilnega razreda in pa nova dva ljubljanska poslance v volilnem razredu mest in trgov. Istotako se spopolni tudi deželni odbor z izvolitvijo petega prisrednika iz splošnega volilnega razreda.

Odbek se je pri reševanju svoje naloge uveril, da je tako deželni red kakor osobito deželni volilni red še v marsičem potreben reforme. To pa je obširno delo, ki rabi daljšo dobo — med tem ko je nujno, da pridejo poslanci splošnega volilnega prava do

sodelovanja pri deželni zakonodaji in samoupravi. Tudi odgovarja demokratičnemu načelu, da poslanci splošnega volilnega prava že sodelujejo pri nadaljnji obsežni ureditvi deželne ustave. To so razlogi, ki so vodili ustavní odsek, da se je odločil predlagati provizorij v obliki označenih prehodnih določb.

Stvar spopoljenega deželnega zboru bode, da še v tekoči zakonodavišni dobi izvrši obsežno in temeljito revizijo deželne ustave.

S predloženima zakonskima načrtoma pa se brez dyoma ustreže uvozom navedenemu najnemu predlogu: da se omogoči vsem slojem prebivalstvu sodelovanje pri deželni zakonodaji in upravi.

Ustavní odsek posoglasnem sklepnu predlagati:

Visoki deželni zbor skleni:
I. Priloženima zakonskima načrtoma o spremembah deželnega reda za deželni zbor se pritridi.

II. Deželni odbor se pozivlje, da čim preje izposluje Najvišje potrjenje.

Državni zbor.

Dunaj, 15. junija. V začetku seje je poslanec I. vaneševič interpretiral trgovinskega ministra in ministra notranjih del, ker mu je brzozavni urad v državnem zboru sistiral dve brzozavki, s katerima je hotel opozoriti občine v svojem volilnem okraju, da imenuje program za jubilejno poklonstveno slavnost Hrvatovih strahopetcev in tate. Ako bi bili brzozavki dostavljeni, bi se Dalmatinci gotovo ne bili udeležili sprevoča. — Potem se je nadaljevala proračunska razprava. Poslanec Tomášek (češki: socialni demokrat), se je bavil z ljudskim in meščanskim solstvom ter zahteval, naj dobi češka Komenskega šola na Dunaju pravico javnosti. — Poslanec Kulup (Staročeh) je zahteval, naj se v celi monarhiji izvede narodna enakopravnost potom sporazumljena med narodi. Nadalje je dokazoval najnjo potrebo češkega vseučilišča v Brnu. — Poslanec Tomola (krščanski socialist) je pozival Nemce vseh strank, naj se združijo v obrambo (?) svojih

nimanje se odvrne od redov na predmet sam. Samostojno učenčevu mišljene, delovanje in odgovornost se povzdigne. Predvsem se da večja prilika za prosto delovanje učitelja z učencem, zato se omeji izpravevanje, ki je namenjeno le klasifikaciji, na najmanjšo mero. Izmed pismenih načinov bo učitelj klasificiral le šolske in domače naloge, ki so predpisane po učenem redu. Vsa ostala pismena dela bodo le izključno za vaje ter jih bodo učenci v šoli sami popravljali pod primernim vodstvom in navodilom. — Konference za rede se omejijo ter bodo le proti koncu semestralne tretjine. Namesto dosedanjega spričevala v prvem tečaju se izda učencem le izkaz, ki ne bo imel sodbe o skupnem napredku. Dosedanji red o napredku odpade in letno spričevalo bo le konštatiralo v koliko je učenec sposoben za vstop v višji razred. Istako odpade red o pridnosti, a redi za obnašanje in uspeh bodo le štirje. Vstop v višji razred se zabraniti učencu le tedaj, ko ni odgovoril iz več kakor iz enega predmeta. Pri samem enem »nezadostenju« iz manj važnega predmeta more v nižjih razredih učiteljski zbor učenca vendar dovoliti vstop v višji razred, ako ima učenec vsaj v splošnem duševno sposobnost za to. Ako potem učenec v prihodnjem razredu ravno iz istega predmeta pade, mora razred brezpojno ponavljati. Ponavljalni izpit ostanejo neizprenjeni. — Nova naredba stopi v veljavno že s šolskim letom 1908./09.

Konec vseučiliščnega štrajka.

Dunaj, 15. junija. Po konferenčnih rektorjev vseh avstrijskih visokih šol je izdal rektor dunajskega vseučilišča sledeči razglas: »Na Dunaju zbrani rektori so prišli do polnega preprčanja, da bo naučni minister v smislu svojih opetovanj izjav varoval svobodo nauka in raziskavanja v popolnem obsegu ter branil vselej brezpogojno avtonomijo visokih šol. Vsled tega smatrajo rektori, da dijaštvu manjka vsaka podlaga za nedopustnosredstvo štrajka ter jih pozivajo, naj opuste štrajk. Ako se to ne zgodi, ne bo rektorjem več mogoče, odvрtniti od visokih šol nevarnost, da bi dijaštvu nastala pri nezakonitih razmerah velika škoda, da bi v slučaju predčasnega zaključenja vseučilišč izgubili tudi semestre. Naznanjam ta sklep konference rektorjev ter pozivam dijaštvu, naj opusti štrajk. Pripomnim še, da bi tega poziva ne izdal, ako bi iz vsestranskih razprav rektorských konferenc ne bil dobil preprčanja, da 1. svoboda nauka ne le kar se tiče osebe profesorja Wahrnunda, temeš sploh ni v nevarnosti; 2. temeš da je ravnovsled dogodkov zadnjih časov zagotovljena za bodočnost ter je s tem štrajk dosegel svoj smoter; 3. da bi bilo nadaljevanje štrajka v ta namen, da bi se profesorja Wahrnunda prisililo, imeti v poletnem semestru predavanja, ki jih je odpovedal, popolnoma brezuspešno; 4. da je prof. Wahrnundu za bodoče zagotovljeno neovirano delovanje.«

In omost, 15. junija. Svobodomislinski daki so sklenili, da se štrajk nadaljuje. Brez Wahrnunda sploh ne sme biti predavanj v poletnem tečaju.

Dunaj, 15. junija. Ministrski predsednik baron Beck je prišel danes k županu dr. Luegerju kot načelniku krščansko-socialne stranke ter mu naznal, da je Wahrnundova afera končana. V parlamentarnih

balo kot še nobena v vasi. Zato ker je Lenka, in ker imam obo rad.«

»Jaz tudi tako mislim,« pravi Nace in še vedno stiska pest. Misli, da mora biti še zmirom jezen, pa se smeje nehotne.

»Oča Lovrin, če prav nič ne dašte, punco imam pa tako rad, da sam ne vem, kako. Še vas imam rad, ampak Lenka bo pa moja, če ne pa greva v Ameriko.«

»Kam bosta hodila!« zakriči oča Lovrin. »Tukaj bosta živel in zemlj obdelovala v otroke redila. Pojd domov po Lenko! Se enkrat jo moram natepti, potem naj pa bo v božjem imenu twoja.«

In fant gre po Lenko in ji pove. Vrneta se pred starega in ta tepe svojo hčer z desne, boza jo pa je z leve, in solze mu tečejo po obrazu.

»Lenka, Lenka, torej od mene stran hoče!«

Dekle se pa že oklepa Stoklasa gorečega in sepetajočega:

»Lenka, Lenka, zdaj si pa le morja punca...«

* * *

Poteklo je nekaj let po tem, in na Stoklasevin je vse živo. Toliko je že drobič, da jih ne moreš prešteti. Stari Lovrin pa ziblje enega v zibelki, drugega na kolenih, tretji pa mu sedi na hrstu.

»E, vseeno nisem prav naredil,« pravi starec. »Kam pa bomo s to drobnadjo?«

Frogih se govori, da bo profesor Wahrnund v zimskem tečaju predaval v Pragi.

Cigava je Dalmacija?

Dunaj, 15. junija. Vsled znane interpelacije v ogrskem državnem zboru o pripadnosti Dalmacije je spravil ministrski predsednik dr. Wekerle pri včerajšnjem sestanku z baronom Beckom tudi to stvar na razgovor. Pri tem je baje baron Beck izjavil, da je Dalmacija v pravni poseti ogrskih krone, a njegova izjava v avstrijskem parlamentu se je načala le na vprašanje o faktični poseti Dalmacije.

Wekerle vendar konferira z hrvško-srbsko koalicijo.

Zagreb, 15. junija. Dasi se je svoječasno skoraj uradno razglašalo, da se ministrski predsednik dr. Wekerle ne misli pogajati z Medakovcem in tovariši, je vendar sedaj konferiral dr. Wekerle nad celo uro s članoma hrvško-srbske koalicije, s poslancema Supilom in dr. Babić-Gjalskim. Dr. Wekerle je prosil oba poslance, naj mu pojasnita politični položaj na Hrvškem, nakar mu je Supilo naštel podrobno vse nezakonitosti in afere sedanje hrvške vlade. Oba poslance sta tudi izjavila, da Hrvatje v tem konfliktu ne morejo odnehati. Dr. Wekerle je obžaloval, da se dosedaj še ni moglo dosegeti bližnje med hrvškim in ogrskim stališčem glede službenih pragmatike. Poslance Supila je vprašal, zakaj ga tako hudo napada v svojem »Novem Listu«, nakar mu je odgovoril Supilo, da je storil to zato, ker so časopisi razglasili, da je dr. Wekerle izjavil, da s takimi elementi, kakor so Medakovci in tovariši, ne bo razpravljal. Dr. Wekerle je izjavil, da je bila to časniška pomota, ker je on le rek, da se ne bo pogajal za banovim hrbotom.

Punt v Maroku.

Pariz, 15. junija. 2000 maroški vojakov, ki jih je vodil pod angleško zaščito stojeci poveljnik Abd'ul Malik na pomoč sultani Abdulu Azisu, se je blizu Alkasarja spustalo, proglasili so Muleja Hafida za sultana ter ujeli 2 Francoa, ki sta služila v oddelku za instrukturja. Poveljnik Abdul Malik je hotel pobegniti, a so ga obstrelili in ujeli. Življenje Francozov in francoskih zaščitnikov je v nevarnosti. Tudi mesto Tanger je v nevarnosti. Agitacija za Muleja Hařida se silno naglo širi po celi deželi.

Klanje makedonskih Slovanov med seboj.

Sofija, 15. junija. Srbska četa je napadla bolgarsko vas Majučica v prilepskem okraju ter ubila najuglednejše vojake. Pri pogrebu je četa znova prišla v vas, napadla pogrebce ter ubila učitelja in njegovo ženo. Druga srbska četa je odvedla pet odličnih Bolgarov iz bolgarske vasi Sekirec v prilepskem okraju.

Zmešnjave v Perziji.

London, 15. junija. V Teheranu je nastal splošni štrajk. Vse delo in ves promet počiva, vse prodajalne so zaprite. V šahovo taborišče zunaj mesta prihaja z vsakim dnevom več bojevnikov. Parlament je poslal šahu spomenico, v kateri ga opozarjan na njegove obljube ter mu našteteval, kolikrat je kršil pogodbe. Končno prosi spomenica šaha za sodelovanje, da se obnovi zaupanje narodovo.

Nemški cesar grozi.

Berlin, 15. junija. »Dortmunder Zeitung« poroča, da je cesar pri nadzorovanju gardnega konjenišča rekel glasno z vidnim namenom, da ga slišijo in razumejo tuji vojaški atašeji: »No, cela stvar ima polnoma podobo, kakor da bi nas hoteli obkoliti in zajeti. Znali bomo tudi to prenasati. German se ni nikoli bolje bojeval, kakor tedaj, ko se moral braniti na vse strani. Naj nam le pridejo. Pripravljeni smo.« Ta vest je zbudila povsod veliko začudenje, dasi je znana cesarjeva gostobesednost. Govori se tudi, da cesar vsled političnega položaja preloži svoje potovanje na sever.

Dopisi.

Iz Podgrada v Istri. Bolje malo pozno, nego sploh ne, dasi je preteklo med tem že nekaj dni in dokaj vode, vendar nam je vtišk nastopa dramatičnega odseka čitalnice iz Trnovega še tako živ, da moramo dati še javno duška svojemu začudenju in priznanju na tako dovršenem nastopu v »Sivilji«, kakor smo imeli priliko ga uživati 31. maja t. I. Igralo se je že tako naravno in spremeno, da si bil prestavljen na oder dovršenih mestnih igralcev z le takim lastnino rutino in eleganco: vsak posameznik in vsi skupaj so bili docela kos svoji nalogi in s tem pripomogli igri do popolnega uspeha. Dasi velja pri-

znanje v celeri obsegu vsakemu posebej, moram pa vendar še spraviti v ospredje gospodično Marijo Zore, ki je igrala klepetuljo (Klepete) tako živo, da je bilo človeka kar strah takega gibčnega jezička, ki razvija najmanj tri konjske sile! Ravno tako častno sta izvedli svoji vlogi gospici Rozalija Hrvatin in Tonica Kranjcev v svojih manj hvalenih, a zato težavnih vlogah (prva Vrabec-Popovič, druga ljubimka Roža) Kar naravnost smo se pa divili naravnemu, prirojenemu humorju g. Josipa Bekša, koji je žel za svoj krasen nastop vseobčne priznanje pri mladih in starih; bujni smeh in gromeči rokoploši sta mu morala svedočiti, kako hvalenzo zna ceniti občinstvo uprav umetniški njegov nastop. Morda bi kdo mislil, da sem pozabil vrlega igralca g. Leopolda Oblaka, pretkanega zaljubljenega ženina! Vse prej; pustil sem si ga prav na lašč v koncu, da ga zamorem še prav posebej postaviti v blesteč zgled našem domaćem fantom in se mu prav prisreno zahvaliti za njegovo lepo, z globokim navdušenjem in občutkom predavanjo deklamacijo! In končno še nekaj! Lepo se sedi in posluša in s tem uživa uspehe tujega truda in dela; toda vi vsi, vrli igralci trnovske čitalnice, za svoj trud niste bili nagradjeni, marveč ste se iz same ljubezni do lepšega in naprednega žrtvovali in prinesli nam pokazat sad vaše delavnosti in vztrajnosti! Sedaj ste nas prepričali, da vas moremo po podanih nam dokazih ceniti, vas vse v vsakega posebej, a najbolje pa vašega neumorljivo delavnega, za vsak kulturni napredek naroča vnetega predsednika, g. Rudolfa Valenčiča! Zato pa še enkrat vam vsem: hvala in slava!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 16. junija.

Resnica o jubilejskem sprevodu. Dunajski listi, zlasti oni, ki stoje blizu centralnemu odboru za prireditve jubilejskega sprevoda, slikej sprevod v najpestrejših barvah in zatrjujejo, da je bila ta tako sijajna prireditve, kakršne Dunaj še ni videl. Veliki inozemski, nepristranski listi pa sodijo o tej prireditvi popolnoma drugače. Tako piše na primer milanski »Corriere della sera« in »Berliner Tagblatt«, da je bila prireditve pod vsako kritiko, in se naravnost čudita, da so Dunajčani trpeli, da se jim nudi takšen »šund« kot sijajna jubilejska prireditve. Tu hočemo navesti samo menje kraljinskega »Kärntner Tagblatt«, glasila koroškega kraljinskega poslance Walcherja, s katerim so naši klerikalci dr. Krek, Korošec in drugovi v najintimnejši zvezi. »Kärntner Tagblatt« piše pod naslovom: »Ein Festzugseipilog« med drugim tudi to-le: »Solnogradčani so glasno izražali svoje nezadovoljnost in se pritoževali, da se odbor zanje nimalo ni brigal in da je nedostopen za vsako pritožbo... Posebno slab se je ravalo z Dalmatinci; pri njihovem prihodu v četrtek zjet. ni bil nobeden odbornik navzoč na kolodvoru, da so bili celo primorani napraviti demonstracijski pohod pred odborom lokal na Grabnu, predno so končno — ob 12. ponoči — bili v ljubljanski kleti na Grabnu pogoščeni z — golažem. V mrzli noči na petek so morali prenočevati v šotorih za kolodvorom severne železnice; vsakdo si lahko misli, s kakšnimi čuvstvi so stropali drugega dne k sprevodu gostje, med katerimi je bil marsikateri ugledni, bogati občinski dostojanstvenik. Kranjci so morali vsled ponajmljive oskrbe ves četrtek trpeti tokiko gladu, da so se dobiti vodilna voda.«

Blagoslovilje cerkve na Viču. Piše se nam: V nedeljo je bilo na Viču veliko praznovanje. Blagoslovili so nam cerkev. V altarjih imamo kosti, ki jih zdaj goreče molimo, dasine vemo, če sopristne. Noreli smo pošteno, a bilo je tudi dosti ljudi, ki jim ni vse ugajalo. Tudi na Viču je že nekaj mož in žena, ki znamo razločevati med vero in med klerikalizmom. Slišali smo tudi škofa pridigovati. O škofu je na Viču le ena sodba: naj nikar ne hodi na pričnico. Razumeti je bilo škofa jake težko, vedel se je pa na pričnici tako, da so naši ljude kar strmeli. Razsajal je, bii ob pričnico, se zatekal sem in tja in še celo kapo stregal z glavo. Temperament človek se včasih lahko prenagli, ali pri taki priliki bi moral tak cerkveni dostojanstvenik, kakor je škof, vendar imeti samega sebe v oblasti. No, škof se je v nedeljo spozabljal, v ponedeljek pa so se spozabili frančiškani. Videli smo jih nekaj, ki so gredje v mestu na vratih z zavetimi, da bodo v nobena ne dobila pravice javnosti. Odprtih sta bili samo dve poti: ali razširiti že obstoječo bolnico, ali pa sezidati popolnoma novo. Za zgradbo velik, popolnoma nove bolnice, ki bi mogla dobiti pravico javnosti, ni denarja. Na prodajo stare bolnice še misli ni, ker bi je nihče ne kupil. Ako bi se zgradila še druga manjša bolnica, bi to dosti več včasih in potem bi imeli dve bolnice in bi nobena ne dobila pravice javnosti. Vspričo tega ni preostajalo niti druga, kakor razširiti sedanjo bolnico, da se dobi zadost prostora in pravico javnosti. Samo gola hudožnost je bila temu ugovarjata. Tudi le hudožnik, kakršne so zmožni klerikalci, more trditi, da stavba ni bila razpisana. Bila je pravilno razpisana, a oglasili se ni noben drugi ponudnik, rakor domači stavbnik, kateremu se je delo tudi izročilo.

C. kr. okrajno glavarstvo v Kamniku se vprašuje z ozirom na nedeljski nečuvni škandal v Domžalah v restavraciji nasproti kolodvoru, kjer ima zakupnik te gostilne tisto z a n e s l i v o s t, ki jo zahteva obrtni red še posebej od gostilničarja? Ali je človek za ta obrt zanesljiv, če 1. napravila iz gostilne, na katero so vsi na vrat zavetili, 2. ki je najboljša kolodvorska lokal; 3. ki ne zavrača izzivanj nemških gostov napram slovenskim, če so ti toliko predprznični, da si zapojo slovensko pesem, kakor so to doslej smeli še v vsaki kranjski gostilni na deželi; 4. ki se sam s svojo ženo vred na najstrajnejše zaganja v slovenske goste s psovskimi in kričanjem, dasi niso storili drugega, nego zapeli; 5. ki na ljubo fanatiziram nemškutarjem in Tirolicem grozi Slovencem, da pojde po žandarmerijo, če ne nehajo peti, oziroma če ne zapuste gostilne; 6. ki odreče slovenskim gostom posrežbo, ker se liso v svoji narodnosti pred par zagrizenimi hajlovcem potuhnili in so brez namena koga s tem nahruliti, zapeli slovensko pesem. Gostilna poleg kolodvora mora biti na razpolago vsemu potupočemu občinstvu in se p o v s o d i in drugje glede na to, da ravno taka gostilna ni strankarska in da se v takih gostilnih ne napadajo ljudje, ki so prišli za četrt ure okrepat se, predno pride vlak, in naj si bodo ti ljude Slovenci in najsi zapojo svojem krogom domač slovensko pesem. Ali za takov zakupnik je nečuvni škandal v njegovem delokrog. Če je to ne zgodi, se bo pa o poslovanju glavarstva v parlamentu govorilo, če je to gospodom ljubše. Princ, da mora biti kolodvorska restavracija vsem enako na razpolago, dokler se dostojno obnašajo in naročeno plačajo, se pa mora izvesti. In če je glavarstvo morda mnena, da je pet-

ni odbor in »Slovenčev« uredništvo sta neprestano borbala, da bo udeležba Kranjcev pri jubilejskem sprevodu na Dunaju mnogo koristila tudih glende tujskega prometa, ker bodo inozemci videli naše šege in noče ter čitali o lepotah naše dežele. A kako je dunajsko časopisje izpolnilo tozadne nade! »Illustr. Kronen - Zeitung« opisuje sprevod natanko za vsako kronovino pod posebnim načinom, a čuje, za kaj so smatrali naše Belokranjce, Gorenje itd.! Udeležniki iz Kranjske so opisani pod naslovom »Das Gottscheer Land«. Naš somišljnik, ki nas je prišel na to opozorit, je ogorčeno vzliknil: »Nad 70 let jih že imam, a vedno sem še veljal pred svetom za naprednega Slovenca iz Kranjske, sedaj pa se naj pokočevam!« Iz takih opisov je dobil zunanjščino svet mnenje, da vsa ta pisana družba iz Kranjske s Štefetom in Šukljetom na celu v navadnem življenju krošnari ter ponuja kroglice na »grad« in »ungerad«. A kdo si naj želi potem priti med take ljudi v njihovo domovino!

Strasne razmere. Vse huje postaja na Kranjskem. Na Viču se labnice norca delajo iz škofa, v Ljubljani pa so »simpatije« do škofa postale take, da se mora kristjanski človek kar razjokati. Samo da bi se škof jezik, leži pozimi v Škofjih ulicah z razgrajenim kažejo duha upornosti. To ne gre! Lemanata se naj pripravlja na svoj »vzvilen pocklic«, a ce se v njem vzbudi želja po poživljenju, če mu, kakor pravijo na kmetih, život nagaja, naj se v svoji celiči »gajžla«, kar je nekako pomirljivo, krepost utrjuječe in skušnje premagajoče sredstvo.

Blagoslovilje cerkve na Viču. Piše se nam: V nedeljo je bilo na Viču veliko praznovanje. Blagoslovili so nam cerkev. V altarjih imamo kosti, ki jih zdaj goreče molimo, dasine v

je slovenskih pesmi v gostilni sredi slovenske zemlje nekaj nespodobnega ali nedopustnega. Se vsekakor zelo moti in od tega mnenja bi se ga moral pač na primeren način kurirati, te naj nam gospod glavar Kresse verjame, etudi morda ne rad. Stvar pa ne bo mirovala, če ne bo remedure! In če ne bo mirovala, to gotovo ne bo odgovornim političnim uradnikom v korist. To je slovenska častna zadava, kjer ne bo nobena domača politična stranka dajala potuge hajlovskemu stališču.

Slovensko pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Opozarjam že sedaj vse narodne kroge na veliko slavlje ob razvijitvi nove zastave, ki bo v nedeljo, dne 28. t. m. Vse priprave so v polnem tiru in imajo vsi odseki pole ne roke dela, da izvršijo vsa potrebita pripravljalna dela. Podrobnejši spored priobčimo prav v kratkem, le toliko lahko omemimo že danes, da bo to razvijitve, kakor kažejo vse priprave, sta na višku takih prireditev. Kadar bo nova zastava, v vsakem oziru mojstrsko delo, popolnoma dovršena, izpovgorimo o njej kaj več, zlasti še zato, ker vso zastavo izvršujejo izključno domači in mojstri. Narodno občinstvo pa prosimo, naj nabiralne pole za prispevke k novi zastavi ne daje iz rok, ne da bi zaznamovalo po svojih močeh vsaj majhen prispevek k novi zastavi, saj zlasti »Ljubljanski Zvon« radi sodeluje pri vsemi na rodni prireditvi in ni moči pričakovati, da bi člani-pevci, ki imajo pač dosti navdušenja za slovensko petje, ki pa, izvečine delavec nimajo premoženja, ni torej, kakor pravimo, pričakovati, da bi sami zmogli med seboj nabratiti potreben denar. — »Odpri srce, odpri roke...«

II. produkcija gojencev »Glasbene Matice«, ki je bila pretekelo sobjeto v veliki dvorani »Uniona«, je uspela kakor prva v vsakem oziru dobro. Vsi gojenci so pokazali, da imajo ne samo izborne učitelje, ki izvrstno umet učence izobraževati, ampak da so tudi sami glasbeno izredno nadarjeni. Izmed dan ste se posebno odlikovali gospa Žaneta plen. Foedralspergova in gdč. Josipina Susterščeva. Izmed gospodov so nastopili dr. Pavel Kozina, R. in J. Trošt, Jos. Križaj in Niko Štritof. Občinstvo je pri vsemi posamni točki izražalo svojo zadovoljnost in priznanje z viharnim ploskanjem.

Na slavno c. kr. finančno ravnatljstvo v Ljubljani stavimo vprašanje, če se bo tabačna trafika po dne 9. aprila 1908 v Litiji umrli trgovki Mariji Elsner konkurenčnim potom razpisala, ker se za to trafiko zanimajo poleg nekega nemškega trgovca v Litiji tudi druge osebe. — Pa ne da bi se naredila v tem slučaju kaka izjema ali celo protekacija? Torej na dan z razpisom trafike! — Več obrtnikov in trgovcev v Litiji.

Dvajsetletnica slovenskega industrija. Gospod Peter Majdič v Celju slavi danes dvajsetletno kot industrialec in trgovec. V tem času je svoja industrijska in trgovska podjetja dvignila na tako visoko stopnjo, da so zaslovela ne samo po vsem Slovenskem, nego celo daleč preko meje slovenske domovine.

Jubilejna pletarska razstava v Radovljici. V nedeljo, dne 21. t. m. ob 9^{1/2}. uri dopoldne se v Radovljici slovesno otvorila jubilejna pletarska razstava v prostorih c. kr. pletarske šole. Razstava ima namen povzdigne pletarstva v vrbovje v naši deželi. Z ustanovitvijo c. kr. pletarske šole v Radovljici se je zanimanje za to domačo industrijo med Slovencem intenzivno razširilo. Pletarska razstava v Radovljici nam s svojimi pojavi pokaže, do kolike višine napredka se je pletarstvo dosidlo že razvilo. Razstave se poleg domače šole udeleži več starejših pletarskih šol Avstrije s svojimi izdelki. Ker je pletarstvo ena najmodernejša industrija, z velikim ozadjem krepke bočnosti, ker ima naše domače pletarstvo smoter, iztisniti od našega trga vnanji, dokaj izdatni uvoz in ker je s pletarstvom v tesni zvezi domača, našemu ljudstvu lepe dobičke zagotavljača vrboreja, — nadajti se je, da se pribatelji pletarstva in domačega napredka sploh v obilnem številu udeleži te velezani mive razstave. Cisti prihodek razstave je namenjen v podporo ubožnim učencem pletarske obrti.

Graščina Ponovič pri Litiji je ravnokar prešla v last Italijanov za 440.000 kron. V teku enega meseca je bila ta graščina dvakrat prodana. Od prejšnjega posestnika gospoda Fr. Hrena sta jo kupila dva Hrvata, od teh pa Italijani. Ker je njihov glavni smoter izkoristiti gozd, bodo grad in druga posamezna poslopja ter ves ostali svet, zlasti travnike, na drobno razprodali, s čimer bo bližnjim kmetom, ki imajo malo polja in travnikov, gotovo tako ustrezeno.

Matica Slovenska ima 160. odborovo sejo v sredo, dne 17. junija ob 5. popoldne v društveni pisarni. Dnevni red: 1. Naznanila predsedni-

štva. 2. Potrditev zapisnika o zadnji seji. 3. Poročilo o dopolnilnih volitvah na letičnjem občnem zboru. 4. Volitev predsednika, prvega in drugega podpredsednika, blagajnika, dveh ključarjev in odsekov. 5. Tisk publikacij za leto 1908. 6. Tajnikovo poročilo. 7. Služajnosti.

Veselčni odsek slovenskega trgovskega društva »Merkur« ima danes ob 9. zvečer v društvenih prostorih sejo. Na dnevnem redu je veselica dne 5. julija. Gg. odsekové člane prosimo, da se seje zanesljivo udeleži.

Vranske. »Podružnica sv. Cirila in Metoda« je poslala družbi v Ljubljano 180 knjig za obmejne Slovence. Novih članov je pridobila podružnica v letu 1908 in pred kratkim že 2. narodna davkopalčevala. Davkopalčevalcev, ki plačujejo na mesec po 1. krono, je sedaj 18.

Simon Gregorčičeva javna knjižnica in čitalnica ostaneta na praznik, v četrtek 18. t. m. zaprti.

Akademico-tehničko društvo »Triglav« v Gradišču. III. redni občni zbor akad. tehn. društva »Triglav« v Gradišču se vrši dne 17. junija ob 8. zvečer v prostorih Leonhardstrasse 4, I. Slovenski gostje dobrodošli!

Slovensko akademiko društvo »Slovenija« na Dunaju na znanja četrtoletniški večer, ki se vrši 20. t. m. v lokalu »Zum grünen Tor«, VIII. Lerchenfelderstrasse s sledenjem sporedom: 1. Govor. 2. Petje. 3. Prosta zabava. Začetek ob 9. zvečer. Slovenski gostje dobrodošli!

Podružnica slov. planinskega društva za Tržički okraj ustanovni občni zbor bo v Tržiču dne 17. t. m. ob 8. zvečer v hiši Fr. Deu št. 146.

V Ratečah je preteklo nedeljo poljudo predaval g. dr. Žerjav, tajnik Ciril-Metodove družbe o pravnih stvareh. Predavanje se je vršilo v šolskem posloju. Udeležilo se je okolo 50 možakov in fantov, ki so nad 1^{1/2} ure verno poslušali zanimivo pojasnjevanje. Žene in dekle se predavanja niso hotele udeležiti, da si ravno bi njim najbolj koristil tak pouk. Saj se razumemo. Prisostvovali sta predavanju le vrla gdž. učiteljica in gospa nadučiteljica. Prav tako! Gospodu predavatelju se je zahvalil obč. odbornik g. nadučitelj Zupančič ter ga je naprosil naj ne pozabi Ciril-Metodove družbe te obmejnega vasi, kar je gospod predavatelj ravno obljubil. Nekateri, »veleumni« fantje se v svoji učenosti niso predavanja udeležili. Fantje! pamet je boljša nego žamet.

Čebelarska shoda. Dne 18. t. m. ob 4. pop. se vrši čebelarski shod »Logaške podružnice« pri uljaniku podružničnega blagajnika v Lazah, kjer bo imel praktični pouk o rabi raznega čebelarskega orodja gospod nadučitelj Likozar. — Dne 21. t. m. se pa vrši čebelarski shod v Tomišlju ob 3. v ondotnem šolskem posloju. Tudi tu bo predaval g. Anton Likozar. Zelo potrebo je, da se tu čebelarstvo zopet bolj oživi, ker je tu kraj za čebelarstvo najbolj ugoden.

Ljubljanska brivnica. Naprej smo, da še enkrat slavno občinstvo opozorimo, da bodo brivnice od ponedeljka, dne 15. t. m. izvzemši soboto in predpraznikom od 1/1. do 1/2. opoldan zaprite. Zlasti se pa slavno občinstvo opozori, da bodo brivnice na Sv. Rožnjega telesa dan samo do 9. ure dopoldne odprtne.

Tragedija pverzne ljubezni. Iz Trsta se nam piše: Aleksander Colussi je bil čuvaj mrtvačke kapelice mestne ubožnice. Pred osmimi dnevi je bil vpokojen in se je presebil v stanovanje v ulici dei Bacchi št. 3. Vendar pa je moral eden ali drugi iz njegove rodbine že do ponedeljka 15. t. m. prenočevati v kapeli ubožnice. Colussi, sedaj star 42 let, je pred 21 leti vzel za ženo vdovo Josipino Mosettig, ki je bila za 10 let starejša od njega. Iz tega zakona so se rodili štiri otroci: sedaj 21-letna Ivanka, 19-letni Marij, 18-letna Julija in 10-letni Ivan. Rodbina je navidezno živel v najlepšem soglasju med seboj; v resnici pa je prišlo često v obitelji do burnih prizorov. Aleksander Colussi ni maral več za svojo ženo, ker mu je bila prestara, zaljubil pa se je s pverzno strastjo v svojo lastno hčerko Ivanka. Hčerka je napram njemu pač gojila ljubezen, kakor otrok nasprotu očetu, o kaki erotični ljubezni pa seveda pri njej ni bilo govora. Zato je bil oče nanjo skrajno ljubosumen. Gorje moškemu, ki bi jo le pogledal! Dekle je bila vedno nadzorovana od očeta in že je, kak možki pogledal in če ni takoj pobesila oči, je bil že ogenj v strehi in Colussi je razgrajal kakor besen, zlasti kadar je bil nekoliko vinjen. Semterja pa se je dekle vendarje odtegnila njegovemu nadzorstvu. Žej je vsled tega sumiti, da ima za njejovim hrbotom kakšno ljubovno razmerje. Colussi je poizvedoval in se prepričal, da je njegov sum pravilen. Mož je skoro zbesnel, ko je zvezdel za to razmerje ter hčerki z vso strogo prepovedal vsako občeva-

nje z ljubimcem. V soboto zvečer ob osmih se jeila Ivanka s sestro Julijo sprejet. Na trgu Goldoni je sredala odete, ki je Julijo spodil domov, njo pa peljal v kavarno Goldoni. Mati Josipina je doma zmanjšala na moža in hčerko. Šele ob polu 4. sijutraj je prišel mož domov, toda sam. Vprašala ga je, kje je ostala hčerka Ivanka. V prvem hipu ni vedel odgovora, na to pa je ves ameden odgovoril: »Ostala je v stanovanju, ker jo boli glava.« Ženi se je zdel ta odgovor jako čuden in v skrbah za hčerko se je oblekla in šla skupno z mlajšo hčerko Julijo v staro stanovanje. Ko je odprla vrata mrtvačke kapelice, je zaledala grozen prizor: Ivanka je ležala vznak v krvni na tleh, lice je bilo zakrito s krvavimi lasmi, krilo pa dvigneno do pod vrata. Strahovito spačen obraz je pričal, da je dekle pred smrtjo že morala prestati strašen, obupen boj. Pohotnek je hotel hčerko posiliti in ko se mu ni vdal, je je z britvijo prerezal vrat. Materi je bil položaj takoj jasen in ni se čuditi, da je ob tem pogledu malodane zblaznila. No, kmalo se je zopet zavedla ter hitela o groznom zločinu obvestiti policijo. Ob osmih je prišla nalice mesta sodna komisija, ki je dala takoj truplo uboge žrtve prenesti v mrtvačnico pokopališča. Ob polu 9. so prišli v Colussijev stanovanje redarji. Bilo je zaprto. Ko so jeli trkati, sta se slišala dva strela. Vdriši so v stanovanje in našli Colussija, ležecga na postelji in zvijajočega se v strašnih krhkih. Poleg njega je ležal revolver, čigar krogla mu je samo neznavno opraskala uho, na omari pa je stala napol prazna steklenica karbojeve kislina, ki jo je nesrečne izplil. Vsi zdravniški poskusi ga rešiti so ostali brezuspešni: ob 10. je umrli. Namizi je ležalo pismo, naslovljeno na njegovo ženo. Pismo se končuje z besedami: »Zbogom, mama, z bogom za vedno. Imel sem te tako rad! Pozdravi Marija, Julijeto in Ninija. Prosim te, da me daš skupaj z Ivanka pokopati. Obdrži moje mrtvo truplo doma. Odpuсти mi, da sem zmorel naekrat. Umiram s potrim srečem...«

Samomor v Gradežu? Nedavno se je poročalo, da so potegnili bližu Gradeža iz morja mrtvo truplo, ki so ga agnosirali za poštenega oficijala Langenbacherja z Dunaja. Langenbacher pa se je vrnil na Dunaj zdrav. Potem takem se še vedno ne ve, kdo je bil najdeni mož, niti se ne ve ali je izvršil samomor ali se je zgordil zločin nad njim.

Starine. Posestnik Jožef Brezovar je našel na svoji njivi v Črmošnjicah pri Novem mestu do 25 kg arheoloških stvari iz bronove dobe, tako pušice, sekirice, krive nože itd., katerje je te dni po Novem mestu kazal.

Nesreča zaradi avtomobila. V soboto popoldne so se pri Dolnjen na kranjsko-istrski meji splašili Runčevi konji pred avtomobilom, ki je prihajal z Reke. Voznik 20letni Runčev sin iz Dolenj, je padel z voza. Zadobil je precejšnje notranje poškodbe in si zlomil roko. Ilirske striški zdravnik je fanta za silo obvezal na kar so ga odpeljali v reško bolnico.

Tatvina v kopališču. Posestnik de Amiois v Trstu se je šel v soboto kopat v Barkovlje v kopališču »Ekselsior«. Pri blagajni je dal v shrambo svojo zlatnino, vredno 3600 K in listnico, v kateri je bilo 130 K deželarjev. Blagajničarica mu je izročila marko. Ko se je okopal, se je vrnil v svojo kabino ter opazil, da nima več marke. Hitel je k blagajni. Tu so mu povedali, da je malo preje z njegovo marko dvignil zlatnino in listnico neki 24letni, nemški govorčič Tatje iz igzinih pre sledu.

Kap je zadela v Trnovem pri II. Bistrici v gostilni pri »Matetu« znanega vinskega trgovca Josipa Kovačiča iz Dobropolj pri II. Bistrici. Kap je takoj mrtev.

Majstarejši Ljubljanačan umrl. Včeraj popoldne je v Florijanskih ulicah št. 19 umrl majstarejši Ljubljanač France Piškar v starosti 98 let. Zapustil je 71letnega sina in več vnučkov in pravnukov. Mož je bil do zadnjega čil in čvrst ter si je želel, da bi dočakal svoj 100. rojstni dan, žal, da se mu ta želja ni izpolnila.

Arstovan je bil zaradi popada 26letni delavec Ivan Gorjan iz Građišča v Istrij. Ko mu je policija natančnejše preiskala obistni, se je uverila, da ga tudi okrajno sodišče v Ajdovščini želi videti, kar je objavilo v policijski tiralnici.

Novo društvo so hoteli ustanoviti na Karolinški zemlji. Imenovati so ga hoteli »Juri, črni orel«. Kak namen bi to društvo imelo, nam ni znamo, vemo le toliko, da je »Komite« že nabiral svetle kronice, katerih je baje nabral do 60. Ustanovni shod se je potem vršil v neki gostilni. Komite je namreč povabil nekaj darovalcev, ki so potem skupno zapili celo vstopo in s tem končali društveni delokrog.

Delavško gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 10 Ogrov in 7 Hrvatov.

Izbubljeno in najdeno reči. Ga. Marija Sliberjeva je izgubila srebrno žensko uro. — Srebrno zapestnicu je našel dijak Stanko Schiffner. Lastnik jo dobil nazaj v Novih ulicah št. 5.

Tedenški izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 31. maja do 6. junija 1908. Število novorojenec 22 (= 28.6 %), mrtvojenec 1, umrlih 18 (= 23.4 %), med njimi so umrli za jetiko 2, vsled mrtvoudu 1, vsled nezgode 1, vsled samomora 1, za različnimi boleznimi 13. Med njimi tujev 7 (= 38.8 %), iz zavodov 14 (= 77.7 %). Za infekciosimi boleznimi so obotili, in sicer: za ošpicami 1, za ušenom 2.

Društvena godba ljubljanska koncertuje jutri zvečer v meščanski pivovarni (A. Dekleva), Sv. Petra cesta. Začetek ob 8. zvečer. — Vstopnina za člane prosta, za nečlane 40 v.

Drobne novice.

Ruska carica je bolna na srcu ter so ji noge tako otekle, da mora skoraj ves dan preležati.

20letnica vladanja nemškega cesarja. Včeraj 15. t. m. je minulo 20let, od kar je postal Viljem II. nemški cesar.

Umrl je bivši angleški minister in vrhovni guverner v Kanadi, Karl of Derby.

Cesar ne pride v Prago baje le zategadel ne, ker se Čehi niso udeležili jubilejnega sprevoda na Dunaju.

Vseslovenski dijaki kongres v Pragi, ki je bil določen za dobo od 24. do 30. t. m. se je preložil na nedoloden čas.

Češki deželní zbor se sklicuje še 10. septembra k pettedenskemu zasedanju.

Ibsenov rokopis najden. Pri nekem prijatelju pokopališča Ibsena so našli dosedaj še neznan Ibsenov rokopis, romantično novočo »Ujetnik na Akersturu«, ki se kmalu izda v knjigi.

Španjški kralj in kraljica prideta meseca avgusta inkognito na Angleško, kjer preživita pri princezini Beatrici Battenberški več dni.

<

FRANC JOŽEFOVA
GRENKAVODA čistična sredstva

Klobuki se sprejemajo v popravo.

Blagajne, varne proti požaru in vlomu, "Fox" pisalni stroji, ameriško poštvo za pisarnice ceneje nego kjer koli. — **Bečko skladište blagajna,** delničarsko društvo Zagreb, Ilica 22. 3424—106

+

2130

Tužnim srcem naznajamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljeni oče, oziroma ded in nast, gospod

Franc Piškur
posnek

včeraj ob 9. zvečer, po daljši mučni bolezni, vtolžen s sv. zakramentom za umirajoče, v starosti 98 let mirno premil.

Pogreb nepozabnega rajnika se vrši v sredo, dne 17. junija t. l ob 3. popoldne iz hiše žalost in Florijanskih ulicah št. 19 na pokopališču k Sv. Križu.

Sv. maše posmrtnice se bodo služile v župni cerkvi pri Sv. Jakobu.

Bodi mu blag spomin

V Ljubljani, 15. junija 1908.

Žalujoča rodbina Piškur.

Zahvala.

2125

Za izkazano sočutje v bolezni in smrti najinega iskreno ljubljenega sinčka

Elčka

se vsem najtopleje zahvaljujeva. Posebno pa prečastiti duhovščini, davoralcem krasnih vencev in sploh vsem, ki so spremili dragega na zadnjem potu.

Skočja Loka, 15. junija 1908.

Rafael in Rezika Thaler.

Zahvala.

Za vse dokaze iskrenega, srčnega sočutja, ki se nam je ob priliki prebride izgube naše srčno ljubljene soproge in matere, gospe

Josipine Schiffner

v toliki meri izkazovalo, kakor tudi za številno premostivo drage pokojne k večnemu počutku izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in udeležnikom sploha našo iskreno zahvalo. Hvaležnega srca pa se posebno in iskreno zahvaljujemo temu tvořku Fr. Ks. Souvan, gosp. Ferdinandu Souvanu, ki se je potrudil iz Voljega potoka, da izkaže rajnici zadnjo čast, dalje tvořki Souvan za vso blagonaklonjenost med boleznjijo kakor tudi ob smrti, nadalje velecenjenjem rodbinam Singer, Treo, Zalaznik, Dolenc, Kocmru, Kham itd. itd. za tolažilne obiske ob moji odstotnosti vsled potovanja, osobitno pa obitelji Rog-Loretto za pravo materinsko oskrbo med boleznjijo, ne šteteč niti s časom niti s hrano, ravno tako čast. gosp. patru Hugolinu Sattnerju za tolažbe polne besede in obiske, vsem cenjenim kolegom tvořke Souvan in trgovskim kolegom sploh za spremstvo, spoštovanjem gg. zdravnikom za lajšanje mučne bolezni, osobitno gosp. dr. Rusu, za izredni trud, dalje slav. trg. pevskemu društvu »Merku« za ganljivo petje ter vsem davoralcem prekrasnih vencev in šopkov.

Vsem, ki so se nas kakorkoli spomnili ob tej žalostni priliki, bodi iskrena hvala!

V Ljubljani, dne 16. junija 1908.

Žalujoča rodbina Schiffner.

Trgovski pomočnik

star 22 let, popolnoma izurjen trgovine z mešanim blagom, več slovenskega, nemškega, hrvaškega in nekoliko laškega jezika, želi službo premeniti do 1. julija v mestu ali na deželo. 2100—2 Naslov: Jozef Korotec, poste re-sstanta, glavna pošta Zagreb (Hrvatska).

Izurjenoga
brivskega pomočnika

sprejme Ivan Potrešek, brvec v Kranju. 2058—3

Radi rodbinskih razmer se odda za avgustov termin prav lepo

stanovanje

s 3 sobami, predsobo, sobo služkinje in vsemi pripadki. 2124—1

Natančnejše se izve v Novih ulicah štev. 5 ali pa pri stavbniku Viljemu Treo v pisarni.

Razprodam 200 orakov rodovitnega

zemljišča

na enega ali več kupcev; vsakemu kolikor želi za ceno oral po 310 gld. (1600 □ sežujev). — Plačilni pogoji: na vsak kupljeni oral 20 gld. are, 80 gld. pri pogodbji, 60 gld. do pol leta, za 150 gld. čakam samo, če se obrestuje, 10 let. 2128—1

Ponudbe na vlastelinstvo Pogan-čec, pošta Vrbovec, Hrvatsko.

V prometnem kraju se daje s 1. julijem v najem

vodna žaga
strugarstvo
mesarija, gostilna
in trgovina.

Naslov pove upravnštvo „Slov. Naroda“. 2061—3

U najem se da
s 1. avgustom t. l. popolnoma pre-
zidani, moderno urejeni

hotel Avstrija

s prostornimi gospodarskimi poslopiji za voznike, vrtom za goste itd. v **Slovenski Bistrici**. Živahen promet je zajamčen po njegovih ugodnih legih na glavnem trgu, kjer se že od nekdaj izvršuje najbolje obiskana gostilna in se bo zdatno zvišal vsled nove železnice, katera se otvorí v jeseni t. l. in bo zvezala mesto s slovenjebistriško postajo južne železnice. 2114—2

Natančnejši pogoji se izvedo pri posojilnici v Slovenski Bistrici.

Zahvala.

Za vse dokaze iskrenega, srčnega sočutja, ki se nam je ob priliki prebride izgube naše srčno ljubljene soproge in matere, gospe

Josipine Schiffner

v toliki meri izkazovalo, kakor tudi za številno premostivo drage pokojne k večnemu počutku izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in udeležnikom sploha našo iskreno zahvalo. Hvaležnega srca pa se posebno in iskreno zahvaljujemo temu tvořku Fr. Ks. Souvan, gosp. Ferdinandu Souvanu, ki se je potrudil iz Voljega potoka, da izkaže rajnici zadnjo čast, dalje tvořki Souvan za vso blagonaklonjenost med boleznjijo kakor tudi ob smrti, nadalje velecenjenjem rodbinam Singer, Treo, Zalaznik, Dolenc, Kocmru, Kham itd. itd. za tolažilne obiske ob moji odstotnosti vsled potovanja, osobitno pa obitelji Rog-Loretto za pravo materinsko oskrbo med boleznjijo, ne šteteč niti s časom niti s hrano, ravno tako čast. gosp. patru Hugolinu Sattnerju za tolažbe polne besede in obiske, vsem cenjenim kolegom tvořke Souvan in trgovskim kolegom sploh za spremstvo, spoštovanjem gg. zdravnikom za lajšanje mučne bolezni, osobitno gosp. dr. Rusu, za izredni trud, dalje slav. trg. pevskemu društvu »Merku« za ganljivo petje ter vsem davoralcem prekrasnih vencev in šopkov.

Vsem, ki so se nas kakorkoli spomnili ob tej žalostni priliki, bodi iskrena hvala!

V Ljubljani, dne 16. junija 1908.

Žalujoča rodbina Schiffner.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplaci.

Vsek član ima po preteku petih let pravico do dividende.

Komptoaristinja

z večmesedčno praksjo, večja populacija pisana na stroj želi vstopiti v kako trgovino ali pisarno pod zelo ugodnimi pogoji. 2098—2 Naslov pove upravn. „Slov. Naroda“.

Kočevska pozojilnica
razpisuje službo
tajnika.

Plača po dogovoru.

Ponudbe se noj vpošljijo do 20. junija „Zvezli slovenskih združ“ v Ljubljani. 2101—2

2 kovaška pomočnika

za sekirarsko obrt se sprejmetu takoj v trajno delo.

Plača po dogovoru.
Franc Pintar, kovač orodja,
Mesto, pošta Žirovnica, Gorenjsko.
2099—2

Išče se za vstop s 1. julijem

agent

popolnoma več lesne stroke in pisarniškega dela ter nemškega in slovenskega jezika v govoru in pisavi.

Ponudbe na St. & C. Tauzher, Ljubljana. 2122—1

Lepa hiša
na Bledu
stará dve leti, z lepim vrtom in z dobro pitno vodo pred hišo in za perilo
se proda.

Pojasnila daje Anton Marolt, krojač. Grad št. 141, Bled. 2096—3

Razglas.

Zupanstvo na Raki pri Krškem bode prodajalo

dne 21. junija ob 1. popoldne na dražbi v občinskem gozdu v Krakovem pri Gržeti vasi okoli 140 debelih, hrastovih

dreves za les.

Dražba se vrši na licu mesta, po-
goji se izvedo ravno tam.

Zupanstvo Raka,
dne 13. junija 1908. 2116—2

Kavarna MERKUR
vsako sredo, soboto in nedeljo
VSO NOČ ODPRTA.

Preda se tudi

biljard
jako pripraven za na deželo.
Viktor Izlakar.

„SLAVIJA“

— vzajemno zavarovalna banka v Pragi. —

Rez. fondi: 41,335.041 OI K. Izplačane odškodnine in kapitalije 97,814.430 97 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vsekoletno slovensko-narodno upravo.

Vsa pojazila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančnej hiši

v Gospodskih ulicah štev. 12.

Zobni prašek Irex

v avto-pušci.

Automatsko oddajanje praska. — Nov!

Ideální izdelek

najnežnejšej finosti,

kter si je mísit moží

Však loutek obsegá okoli

60 porcií, zadostí za

2 mesece. Cena K 1-20.

2 pomočnika

za čevljarsko obrt se sprej-
meta takoj pri Ivanu Pišu v
Zgornji Ščiki št. 97. 2073—3

Št. 19509. 2091—3

Dobava drv.

Podpisani mestni magistrat kupi
900 m³ po meter dolgih, zdravih,
suhih

bukovih drv

in sprejema ustne ali pismene ponudbe
do včetega

25. junija 1908.

Mestni magistrat Ljubljansk I.,
dne 6. junija 1908.

2 brivska pomočnika

izč Paskal Demjanović, Dunajska
cesta št. 6 v Ljubljani. 2103—3

„Superior“

proti vremenu vztrajna mrzlo-vo-
dena barva, najboljše in najcenejše
nadomestilo oljnate barve, katera se
ne da oprati ter se radi tega za fa-
sadno, kakor tudi za notranje barvilo
jako priporoča. 1858—8

Zaloga v veliki, kakor tudi mal-
prodaji za Kranjsko pri
Rob. Smielowski

mestni stavnik

Ljubljana, Rimski cesta štev. 16.

Obenem so tukaj na razpolago
barveni poskusi, kateri se lahko
ogledajo.

Za poleino sezijo največja izbira
damskih prašnih plaščev, kril, bluz in deklinskih
oblekic. — Obleke za gospode, dečke in otroke,
tudi obleke za tennis in pralne obleke.

Čudovito nizke cene :
„Angleško skladišče oblek“
O. BERNATOVIC

v Ljubljani, Mestni trg štev. 5.